

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

2013-10-29

Definicja ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów i jej charakterystyka

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony gatunków roślin, zwierząt i grzybów dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową regionalny dyrektor ochrony środowiska może ustalać strefy ochrony w drodze decyzji administracyjnej, na podstawie art. 60 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W stosunku do gatunków objętych ochroną obowiązują zakazy określone w art. 51 i 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i wprowadzone:

- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin.
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska na obszarze swojego działania może zezwolić w stosunku do gatunków objętych ochroną na czynności podlegające zakazom określonym w art. 56 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z art. 56 ust. 4 ww. ustawy zezwolenie takie może zostać wydane w przypadku:

- braku rozwiązań alternatywnych,
- jeżeli nie jest to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów oraz
- gdy zachodzi jedna z przesłanek wymienionych w art. 56 ust. 4 pkt 1-7, z zastrzeżeniem ust. 4a, 4b, 4c, 4d i 5.

Formularze wniosków o wydanie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na odstępstwo od zakazów w stosunku do gatunków chronionych

- [Wniosek o wydanie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków grzybów objętych ochroną](#)
- [Wniosek o wydanie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków roślin objętych ochroną](#)
- [Wniosek o wydanie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków zwierząt objętych ochroną](#)

Przypadkowe schwytnie, zabicie lub znalezienie martwego lub rannego osobnika gatunku chronionego

W przypadku stwierdzenia schwytnia, zabicia lub znalezienia martwego lub rannego osobnika należącego do gatunków: wilka, rysia, niedźwiedzia, żubra, foki oraz morświna należy wypełnić właściwy formularz, w którym umieszcza się informacje o czasie wykrycia zdarzenia, jego miejscu oraz prawdopodobnej przyczynie śmierci zwierzęcia. W dalszej części powinna zostać umieszczona informacja o stanie zwłok, rodzaju urazu (jeżeli wystąpił) oraz o cechach danego osobnika (płeć, wiek, masa, wygląd, stan uzębienia, itp.). Do zgłoszenia powinna zostać dołączona dokumentacja fotograficzna. W przypadku podejrzenia kłusownictwa i celowego zabicia zwierzęcia zdjęcia powinny być wykonane bez przemieszczenia osobnika z miejsca zdarzenia. Zdjęcia powinny obejmować całego osobnika z różnych stron oraz jego szczegóły: głowę, uzębienie, ogon, poduszki łap przednich i tylnych, a także wszelkie rany i urazy. Wypełniony formularz wraz z dokumentacją zdjęciową powinien zostać przesłany do właściwego terytorialnie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w formie elektronicznej (e-mail) lub pisemnej (ze zdjęciami na płycie CD lub DVD).

W przypadku gatunków innych niż wymienione wcześniej również powinien zostać wypełniony odpowiedni formularz, jednak nie jest on tak szczegółowy jak w przypadku wilka, rysia, niedźwiedzia, żubra, foki i morświna.

W sytuacji nielegalnego zabicia gatunku chronionego szczególnie ważne jest dokonanie oględzin przez organy ścigania, które powinny obejmować:

- Pomiar odległości pomiędzy stanowiskiem strzelającego a punktem, w którym znajdowało się zabite zwierzę.
- Sprawdzenie broni strzelającego, krotkości i pola widzenia lunety by ocenić na ile dobrze mógł widzieć zwierzę ze stanowiska.
- Sprawdzenie gdzie znajdują się rany postrzałowe u zabitego zwierzęcia i pod jakim kątem musiał zostać wykonany strzał by trafić w to miejsce.
- Ocena jaki stopień pewności dotyczący przynależności do gatunku był możliwy w miejscu (na stanowisku) i warunkach pogodowych oraz gdzie znajdował się strzelający w momencie oddania strzału.
- Zabezpieczenie dokumentów jednostki organizującej polowanie, na podstawie których grupa myśliwych polowała. Ważne informacje to: na jakie gatunki można było polować, tzn. czy tylko na dzikie zwierzęta kopytne, czy też na lisy, jenoty, szopy, norki i kuny.
- Sprawdzenie czy i w jakiej formie była przekazana myśliwym przed polowaniem informacja o obecności gatunków chronionych w obszarze objętym polowaniem. Czy sprawdzona została umiejętność rozpoznawania gatunków chronionych przez uczestniczących w polowaniu myśliwych?

Należy podkreślić, że w przypadku schwytnia, zabicia lub znalezienia martwego osobnika gatunku wilk, ryś, niedźwiedź, żubr, foka oraz morświn należy niezwłocznie zawiadomić właściwą regionalną dyrekcję ochrony środowiska, a w przypadku podejrzenia że zwierze padło ofiarą przestępstwa (kłusownictwo, celowe zabicie) należy niezwłocznie powiadomić policję.

Zachęcamy do pobrania [formularza zgłoszenia](#) przypadku schwytnia, zabicia lub znalezienia martwego osobnika gatunku chronionego.